

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного та фінансового права

ЗАТВЕРДЖЕНО
ННІ неперервної освіти
“22” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОТВОРЧИЙ ПРОЦЕС ТА АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА**

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність D4 «Публічне управління та адміністрування»

Освітня програма Публічне управління та адміністрування

Факультет ННІ неперервної освіти

Розробник: Олена ГУЛАК, професор кафедри адміністративного та фінансового права, д.ю.н.,
професор

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних і практичних знань щодо: 1) правотворчої діяльності: правових засад, системи НПА, процесів підготовки, оприлюднення та дії НПА; 2) феномену корупції як економічного, політичного, правового та культурного явища, його природи, соціальної бази виникнення та поширення; правових та соціальних вимог дотримання «добročесності» у публічно-правових відносинах; розуміння низки актуальних та проблемних питань у сфері запобігання та протидії корупційним проявам; опанування комплексу професійних знань з основ сучасного правового регулювання відносин у сфері запобігання та протидії корупції; розуміння системи антикорупційних органів, їх завдань, функцій та розмежування повноважень; володіння знаннями та практичними компетенціями щодо застосування превентивних антикорупційних інструментів як умови формування соціально орієнтованої правової держави і громадянського суспільства.

Правотворчий процес та антикорупційна політика		
Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	D4 «Публічне управління та адміністрування»	
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15	8
Практичні, семінарські заняття	30	6
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	105	91
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: формування у здобувачів освіти теоретичних і практичних знань щодо 1) правотворчої діяльності: правових засад, системи НПА, процесів підготовки, оприлюднення та дії НПА; 2) корупції як економічного, політичного, правового та культурного явища, його

природи, соціальної бази виникнення та поширення, а також створення дієвих правових механізмів запобігання та протидії корупції як умови формування соціально орієнтованої правової держави і громадянського суспільства.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо;

спеціальні компетентності (СК):

СК 02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери;

СК 07. Здатність самостійно готувати проекти нормативноправових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування;

СК 10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Правові засади правотворчої діяльності. Система НПА	20	3	6			11		2	1			15
Тема 2. Підготовка проекту, розгляд та прийняття НПА	20	2	4			14		1	1			15
Тема 3. Оприлюднення НПА, їх облік та дія	20	2	4			14		1	1			14
Разом за змістовим модулем 1	60	7	14			39		4	3			45
Змістовий модуль 2.												
Тема 4. Формування та реалізація державної антикорупційної політики	25	2	4			19		1	1			10

Тема 5. Структура антикорупційних органів України	25	2	4			19		1	1			10
Тема 6. Законодавчі механізми запобігання корупції	20	2	4			14		1	1			10
Тема 7. Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	20	2	4			14		1				16
Разом за змістовим модулем 2	90	8	16			66		4	3			46
Усього годин	150	15	30			105		8	6			91

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Правові засади правотворчої діяльності. Система НПА	3
2	Тема 2. Підготовка проєкту, розгляд та прийняття НПА	2
3	Тема 3. Оприлюднення НПА, їх облік та дія	2
4	Тема 4. Формування та реалізація державної антикорупційної політики	2
5	Тема 5. Структура антикорупційних органів України	2
6	Тема 6. Законодавчі механізми запобігання корупції	2
7	Тема 7. Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	2
	Разом	15

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Правові засади правотворчої діяльності. Система НПА	6
2	Тема 2. Підготовка проєкту, розгляд та прийняття НПА	4
3	Тема 3. Оприлюднення НПА, їх облік та дія	4
4	Тема 4. Формування та реалізація державної антикорупційної політики	4
5	Тема 5. Структура антикорупційних органів України	4
6	Тема 6. Законодавчі механізми запобігання корупції	4
7	Тема 7. Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	4
	Разом	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Правові засади правотворчої діяльності. Система НПА	11
2	Тема 2. Підготовка проєкту, розгляд та прийняття НПА	14
3	Тема 3. Оприлюднення НПА, їх облік та дія	14
4	Тема 4. Формування та реалізація державної антикорупційної політики	19
5	Тема 5. Структура антикорупційних органів України	19

6	Тема 6. Законодавчі механізми запобігання корупції	14
7	Тема 7. Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	14
	Разом	105

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання

1. усне або письмове опитування;
2. співбесіда;
3. Модульні тести
4. Захист виконаних робіт в е-лерні (самостійних і практичних)
5. Екзамен

7. Методи навчання

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1.		
Практична робота 1. Правові засади правотворчої діяльності. Система НПА	ПРН 02. Здобувач освіти знатиме наступні питання та зможе ними оперувати практично: Поняття правотворчої діяльності; Система НПА; Правові засади правотворчої діяльності; Принципи правотворчої діяльності;	15
Практична робота 2. Підготовка проєкту, розгляд та прийняття НПА	ПРН 02. Здобувач освіти знатиме наступні питання та зможе ними оперувати практично: Правові засади підготовки проєкту НПА; Правові засади розгляду проєкту НПА; Правові засади прийняття проєкту НПА; технічні стандарти до НПА.	15
Практична робота 3. Оприлюднення НПА, їх облік та дія	ПРН 02. Здобувач освіти знатиме наступні питання та зможе ними оперувати практично: Правові засади оприлюднення НПА; Правові засади обліку НПА; Правові засади дії НПА; Колізії НПА тощо.	15
Самостійна робота 1.	ПРН 02. Здобувач освіти зможе створити проєкт Антикорупційної програми якогось органу.	25
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2.		
Практична робота 4. Формування та реалізація	ПРН 02. Здобувач освіти знатиме наступні питання та зможе ними оперувати практично: Формування державної антикорупційної політики; реалізація державної	10

державної антикорупційної політики	антикорупційної політики; шляхи запобігання корупції; Антикорупційні програми; Національна доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики; Відомості, що мають відображатись в Національній доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики; Органи, що подають до НАЗК інформацію для формування Національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики.	
Практична робота 5. Структура антикорупційних органів України	ПРН 02. Здобувач освіти знатиме наступні питання та зможе ними оперувати практично: Система антикорупційних органів; Критерії для класифікації антикорупційних органів; Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції.	10
Практична робота 6. Законодавчі механізми запобігання корупції	ПРН 02. Здобувач освіти знатиме наступні питання та зможе ними оперувати практично: Антикорупційні обмеження; Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів: поняття та суть; Заходи зовнішнього та самостійного врегулювання конфлікту інтересів; Антикорупційні реєстри; Антикорупційна експертиза; Моніторинг способу життя суб'єктів декларування.	10
Практична робота 7. Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	ПРН 02. Здобувач освіти знатиме наступні питання та зможе ними оперувати практично: Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків; Види відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків; Адміністративна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення; Кримінальна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.	10
Самостійна робота 2.	ПРН 02. Здобувач освіти вмітиме порівнювати Україну з іншими країнами за цілою низкою критеріїв щодо ефективності реалізації антикорупції.	30
Модульна контрольна робота 2		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Залік	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + залік) ≤ 100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика дедлайнів перескладання	щодо та	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика академічної доброчесності	щодо	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика відвідування	щодо	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

1. Електронний навчальний курс на платформі Elearn: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=589>

2. Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні : навчальний посібник : у 2-х томах. Том 1. Загальне адміністративне право. Особливе адміністративне право / В. Галунько, П. Діхтєвський, О. Гулак та ін. ; за заг. ред. В. Галунька, В. Фелика. Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. 622 с. https://www.ssaals.com.ua/wp-content/uploads/Halunko-V._Administrativne-pravo_Tom-1_print.pdf

3. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Запобігання корупції» / уклад.: Н.В. Сметаніна. Х: Нац. юрид ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 47 с.

4. Гулак О.В. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Актуальні питання запобігання та протидії корупції» для студентів юридичного факультету ОП «Магістр». К., НУБіП. 2022. 22 с.

5. Цифрові освітні ресурси:

[Антикорупційні інструменти для роботи з молоддю](#) (проект USAID «ВзаємоДія») - Ціла збірка цікавих активностей: квести, уроки ігри, інтерактиви!

[Гра “Добро. Чесність. Гра”](#), розроблена Міжнародною фундацією виборчих систем (IFES) - абсолютно інтерактивний симулятор, в якому молода людина бере відповідальність за цілий регіон України.

[Платформа Study.NAZK](#) - цілий антикорупційний Всесвіт з найкращими тематичними курсами

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Протидія і запобігання корупції в Україні. Актуальне законодавство та судова практика. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Видавництво ЦУЛ. 2021. 486 с.

2. Юридична відповідальність за корупційні правопорушення. Законодавство, актуальна судова практика, коментарі, роз'яснення, міжнародний досвід. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Видавництво ЦУЛ. 2022. 442 с.

3. Національне агенство з питань запобігання корупції. Історія створення, основні завдання та компетенція, особливості діяльності під час воєнного стану, нормативно-правова основа діяльності. Петков С.В., Коропатнік І.М., Микитюк М.А., Павлюк О.О. Професіонал. 2023. 496 с.

4. Ю. Лісовська, Петро Лісовський, В. Литвиненко. Антикорупційне право. Навчальний посібник. 2019. Кондор. 240 с.

5. Новак А. Національна антикорупційна політика: теоретико-методологічні засади формування та реалізації : монографія / А.М. Новак. Дніпро : Моноліт, 2020. 360 с.

6. Антикорупційна політика в Україні. Мультимедійний навчальний посібник. НАВС. 2023. https://arm.naiu.kiev.ua/books/atikorruption/lectures/lecture_1.html

7. Правові засади та практичні аспекти запобігання корупції. Лекційні матеріали до тренінгового навчального курсу для працівників державних органів та посадових осіб місцевого самоврядування. 2023. <https://www.spfu.gov.ua/userfiles/files.pdf>

8. Антикорупційна діяльність в закладах вищої освіти у сфері охорони здоров'я : навчальний посібник / М. А. Аніщенко, О. Г. Алексєєв, О. О. Прасов та ін. Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. 225 с.

9. Запобігання корупції у запитаннях і відповідях: посібник для суддів. К.: Ваїте, 2021. – 146 с. <http://nsj.gov.ua/files/1526979943Anti-Corruption%20Handbook.pdf>

Допоміжні

1. Olena Gulak; Pozniakov Spartak; Iuliia Iarmolenko; Pavlo Parkhomenko; Lidiia Sukmanovska (2024). Regulatory and legal support for the reform of the prosecutor's office in Ukraine. Vol. 14. Issue 1. Page 202-210. DOI10.5281/zenodo.10436645: Interacción y Perspectiva Revista de Trabajo Social. (WoS/Q 3). <https://produccioncientificaluz.org/index.php/interaccion/article/view/41392>.

2. Гулак О.В., Миколаєнко Р. В. Нормативно-правові новели запобігання й протидії корупції у сфері земельних відносин. Наукові записки. Серія: право. Випуск 16. 2024. С. 79-83. DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2024-16-79-83>. <https://pravo.cusu.edu.ua/index.php/pravo/article/view/402/415>

3. Миколаєнко Р.В., Гулак О.В., Щербак А.В. Вплив корупційних ризиків у сфері земельних відносин на навколишнє природне середовище. Право. Людина. Довкілля. Том 16, № 2, 2025.

4. Olena Gulak; Andrii Halai; Iuliia Iarmolenko; Oleksandr Spodynskyi; Nataliia Kapitanenko (2023). Public control over the activities of the State Bureau of Investigation: A comparative analysis. Cuestiones Políticas. Vol. 41 (77). P. 584-595. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4177.39>. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/40201/45604> (WoS).

5. Gulak O., Halai, V., Spartak, P., Parkhomenko, P., & Hurkovskyy, M. (2023). Policy issues and legal support for the activity of the State Bureau of Investigation in Ukraine: Cuestiones de política y apoyo jurídico a la actividad de la Oficina Estatal de Investigación en Ucrania. Cuestiones Políticas, 41(78), 259-271. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.18> (WoS)

6. Гулак О. В., Курило В. І., Дубчак Л. М. До питання про шляхи подолання корупції в Україні. Право та державне управління. № 1. 2021.

7. Гулак О. В., Головка Л. О., Головій Л. В. Юридична відповідальність за корупційні та пов'язані з нею правопорушення у сфері земельних правовідносин. Право. Людина. Довкілля. Випуск 1. Том 13. 2022. С. 73-80.

Інформаційні ресурси

1. www.president.gov.ua Офіційне інтернет-представництво Президента України
2. <http://portal.rada.gov.ua/> Офіційний веб-сайт Верховної Ради України
3. www.kmu.gov.ua/ Урядовий портал (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України)
4. <https://nazk.gov.ua/uk/> Офіційний веб-сайт НАЗК
5. <http://www.nads.gov.ua/> Офіційний веб-сайт Національного агентства України з питань державної служби
6. <https://minjust.gov.ua/ua> Офіційний сайт Міністерства юстиції України
7. court.gov.ua/dsa/ Офіційний веб-портал Державної судової адміністрації України
8. https://hcac.court.gov.ua/hcac/info_sud/competence/ Офіційний веб-сайт Вищого антикорупційного Суду
9. www.zakon.rada.gov.ua Законодавство України
10. www.reyestr.court.gov.ua Єдиний державний реєстр судових рішень

11. www.center.gov.ua Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського союзу
12. www.nplu.org Національна парламентська бібліотека України Інтернет-ресурси міжнародних організацій щодо запобігання і протидії корупції
13. www.coe.kiev.ua Офіс Ради Європи в Україні
14. www.transparency.org Transparency International the global coalition against corruption
15. www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/default_en.asp Група держав Ради Європи проти корупції (GRECO)
16. www.un.org.ua/ua/ Представництво ООН в Україні
17. www.un.org Офіційний веб-сайт ООН
18. www.pdp.org.ua Програма сприяння Парламенту. Програма розвитку законотворчої політики Anti-Corruption Network for Eastern Europe and Central Asia
19. www.business-anti-corruption.ru Антикорупційний діловий портал
20. www.khpg.org Права Людини в Україні. Інформаційний портал Харківської правозахисної групи
21. stop-corruption.com/ Stop-Corruption: Всеукраїнська громадська організація «Комітет по боротьбі з корупцією в органах державної влади, правоохоронних органах, прокуратурі та судах»
22. www.acrc.org.ua Антикорупційний портал
23. www.ti-ukraine.org/ Громадська організація «Трансперенсі Інтернешнл Україна»
24. www.irf.ua Міжнародний фонд «Відродження»
25. www.csi.org.ua Інститут громадянського суспільства
26. www.transparentukraine.org Антикорупційна Рада України «ПРОЗОРА УКРАЇНА»
27. www.nashigroshi.org Портал «НАШІ ГРОШІ»
28. umdppl.info Асоціація українських моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органів
29. www.kpk.org.ua Комітет протидії корупції та організований злочинності
30. www.antycorupcia.at.ua Громадська організація «Спілка безпеки управління «Антикорупція»
31. www.toro.org.ua Електронний робочий стіл громадського експерта
32. www.integrity.pp.ua Громадське партнерство «За доброчесні державні закупівлі»
33. www.studrespublika.com ПРОЕКТ «Антикорупційний молодіжний театр»
34. www.univd.edu.ua Протидія економічній злочинності і корупції. Ресурс сумісного проекту Національного університету внутрішніх справ і Чикаго-Кент коледжу права Іллінойського технологічного інституту
35. www.nkkspk.com.ua/ Національний координаційний комітет сприяння протидії корупції
36. www.vsk.kiev.ua Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська спеціальна колегія з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю»
37. www.anticorruption.com.ua/ Громадська організація Всеукраїнський Центр протидії корупції та сприяння правоохоронним органам «Антикорупційна ініціатива»
38. www.uspishnaukraina.com.ua Всеукраїнське громадське об'єднання «Успішна Україна»